

บทคัดย่อ

การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน: การนำนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ

โดย

เขตขวัญ กิจวิสาลະ

การศึกษาเรื่อง “การประเมินผลการดำเนินงานของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน: การนำนโยบายสู่ภาคปฏิบัติ” มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาปัจจัยที่มีต่อประสิทธิภาพ ประสิทธิผล และความพึงพอใจของประชาชนในพื้นที่ต่อการดำเนินงานของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน สภาพปัจจุบันและอุปสรรคในการดำเนินงาน และผลการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน

ในด้านระเบียบวิธีนี้ประกอบด้วยระเบียบวิธีเชิงปริมาณ และระเบียบวิธีเชิงคุณภาพ ซึ่งถูกใช้ในการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความเข้มแข็งของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน และปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของ ศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน

ผลจากการศึกษาพบว่า (1) ความรู้ความเข้าใจของคณะกรรมการศูนย์ฯ เกี่ยวกับศูนย์ฯ (2) ทักษะคิดของคณะกรรมการศูนย์ฯ ต่อถักยัณะของหน่วยปฏิบัติ และ (3) ทักษะคิดของคณะกรรมการศูนย์ฯ ต่อเงื่อนไขทางเศรษฐกิจสังคม และการเมือง เป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงบวกต่อความเข้มแข็งของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน ขณะที่ (4) ความเพียงพอของทรัพยากรและ (5) ทักษะคิดของคณะกรรมการศูนย์ฯ ต่อคิจกรรมเพื่อให้การบังคับใช้มีผลเป็นปัจจัยที่ส่งผลเชิงลบต่อความเข้มแข็งของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้าน

ในส่วนของการศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของศูนย์ส่งเคราะห์รายฎรประจำหมู่บ้านพบว่าการได้รับบริการจากศูนย์ฯ เป็นปัจจัยชี้ส่งผลโดยตรงต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของศูนย์ฯ ในขณะที่รายได้ครัวเรือน

สถานภาพการดำเนินงานในชุมชน ความรู้ความเข้าใจของประชาชนเกี่ยวกับสูนย์ฯ และการมีส่วนร่วมของประชาชนต่อการดำเนินงานของสูนย์ฯ เป็นปัจจัยที่ส่งผลโดยอ้อมต่อความพึงพอใจของประชาชนต่อการปฏิบัติงานของสูนย์ฯ สร้างภาระที่รายภูมิประจำหมู่บ้าน

ปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงานของสูนย์ฯ สร้างภาระที่รายภูมิประจำหมู่บ้านนั้น เกิดขึ้นทั้งในส่วนของเจ้าหน้าที่ของรัฐ คณะกรรมการสูนย์ฯ และประชาชน โดยปัญหาซึ่งเกิดขึ้นในระดับเจ้าหน้าที่ ได้แก่ การขาดการสนับสนุนและการติดตามประเมินผลอย่างต่อเนื่อง และการขาดแคลนบุคลากรในระดับพื้นที่ ในระดับคณะกรรมการสูนย์ฯ ได้แก่ การที่คณะกรรมการสูนย์ฯ หวังพึงพึงความช่วยเหลือจากรัฐมากเกินไป การขาดความรู้ ความเข้าใจอย่างพอเพียง การขาดประสบการณ์ในการดำเนินงานในลักษณะขององค์กรประชาชน และการขาดผู้นำที่มีความเสียสละและสนใจในการดำเนินงานของสูนย์ฯ อย่างจริงจัง และปัญหาที่เกิดขึ้นในระดับของประชาชน ได้แก่ การที่ประชาชนไม่รู้จักสูนย์ฯ และหวังพึงพึงความช่วยเหลือจากรัฐในลักษณะให้เป็นมา กกว่าจะเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของสูนย์ฯ

เพื่อพัฒนาสูนย์ฯ สร้างภาระที่รายภูมิประจำหมู่บ้านให้มีศักยภาพมากขึ้นควรนี การปรับปรุงการดำเนินงานของสูนย์ฯ ดังต่อไปนี้ (1) ควรมีการศึกษาพื้นที่ก่อนเพื่อทราบความต้องการและแนวทางแก้ไขของชุมชนที่แท้จริง โดยอาศัยรากฐาน ภูมิปัญญา และวัฒนธรรมของชาวบ้าน (2) การสนับสนุนการดำเนินงานของสูนย์ฯ ควรกระทำอย่างต่อเนื่องและสม่ำเสมอ (3) การส่งเสริมการดำเนินงานของสูนย์ฯ ควรให้ความสำคัญในด้านการบริหารจัดการ (4) ควรให้องค์กรบริหารส่วนดำเนินการเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริมงานสวัสดิการสังคมแก่สูนย์ฯ สร้างภาระที่รายภูมิประจำหมู่บ้าน (5) การส่งเสริมการดำเนินงานของสูนย์ฯ ควรเน้นหลักการพัฒนาคนสู่การพัฒนางาน และ (6) ควรส่งเสริมให้สูนย์ฯ สร้างภาระที่รายภูมิประจำหมู่บ้านเป็นที่รู้จักของประชาชน